Esitage kandidaate tunnustamisteks

LK 2

Noorsootöönädala sündmused

LK 4

Rahvaloendus algab rahvastikuregistrist

LK 5

Elva valla leht

ELVA VALD

22. NOVEMBER 2021, NR 103
infoleht@elva.ee
elva.ee / 730 9882
facebook.com/elvavald

Kaasava eelarve hääletuse võitis idee rajada Puhja rulapark

Elva valla kaasava eelarve rahvahääletuse võitis 167 häälega idee rajada Puhja rulapark, mille eeldatav maksumus on 15 000 eurot.

KAASAVA EELARVE HÄÄLETUSEL SAI TEISE KOHA IDEE KORRASTADA RANNU KALMISTU KIVIMÜÜR. PILDIL KALMISTU KIVIMÜÜRI HETKEOLUKORD. Foto: Triinu Paas

Rahastuse saavad veel ka ettepanek taastada Rannu kalmistu kivimüür (147 häält) ja Annikoru kettapargi uuendamine (135 häält).

25.–31. oktoobril toimunud Elva valla kaasava eelarve rahvahääletusel osales 703 hääletajat, kes andsid kokku 904 häält.

Vastavalt Elva valla kaasava eelarve saavad rahastuse kolm rahvahääletusel kõige rohkem hääli saanud ettepaneku vahel, tingimusel, et kaasava eelarve objektid peavad asuma valla erinevates piirkondades. Ühe objekti maksimaalne rahastussumma on 15 000 eurot. Kaasava eelarve kogusumma Elva valla eelarves on 45 000 eurot.

Kokku laekus 16 ettepanekut

Septembri alguses toimunud ideekorje järel laekus Elva valla kaasava eelarve jaoks 16 ettepanekut. Ideede sõelumiskomisjoni läbis 13 ideed, mis pääsesid rahvahääletusele. Hääletamine toimus VOLIS-keskkonnas, teenuskeskustes, valla raamatukogudes ja harukogudes. Iga hääletusel osaleja sai hääletada kuni kolme endale meelepärase idee poolt.

Kaasava eelarve menetlus on paljudes maailma riikides, sh Eestis, kasutatav menetlus eelarve koostamisel, kus kohalikule kogukonnale on antud võimalus kohaliku omavalitsuse eelarve koostamisel teatud summa osas kaasa rääkida.

Rohkem teavet kaasava eelarve kohta: www.elva.ee/kaasaveelarve.

Aitäh kõigile, kes hääletusel osalesid!

Järgmine Elva valla kaasava eelarve ideekorje toimub 1.–15. september 2022.

Lisainfo:
Kertu Vuks, abivallavanem
kertu.vuks@elva.ee või tel 5813 7086

Kaasava eelarve häälte jaotus:

Puhja rulapargi rajamine	167
Rannu kalmistu kivimüüri korrastamine	147
Annikoru discgolfipark, 10 aastat!	135
Laste mänguväljak Valguta tiigi äärde	114
Ulila Keesikoja allika ümbruse korrastamine	78
Aakresse välitrenažööride ala	72
Puhja aleviku mänguväljaku kaasajastamine	52
Pingid Elvasse	52
Kõlakoda Palupera mõisaparki	40
Rataste remondipunktid	17
Kogukonna õunaaed Hellenurme	15
Kaks bussiootepaviljoni Ridakülas	8
Uus lemmikpaik - park kaunite topiaaridega	7

Esitatud ideed piirkondade lõikes

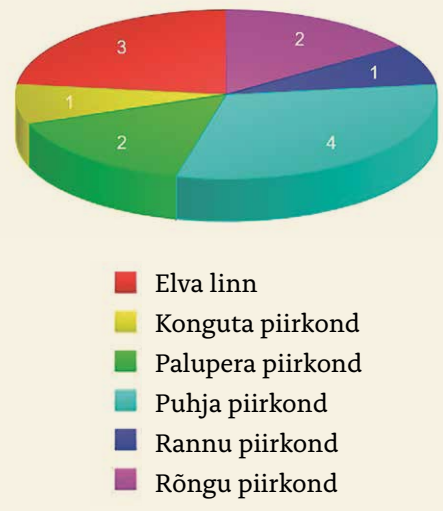

LÜHIDALT

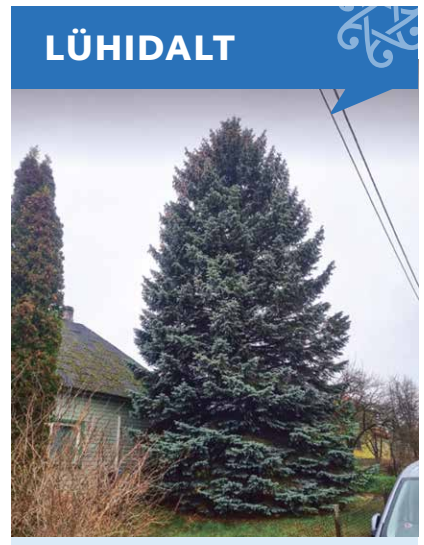

TULEVANE ELVA LINNA JÕULUPUU. Foto: Sten Saarekivi

ELVA LINNA JÕULUPUU TULEB ARBIMÄELT

Elva linna keskväljaku jõulukuusk tuuakse sel aastal Elva linnast, Arbimäe tänavalt.

Puu tuuakse keskväljakule 23. novembril ja see jääb sinna kuni jaanuari keskpaigani.

Suur ja uhke, *ca* 14 meetri kõrgune, torkav kuusk (rahvakeeli hõbekuusk) kasvab elumajale ohtlikult lähedal ning jääb ette maja renoveerimisele.

Kuuse toomiseks suletakse ajutiselt Kesk tänav liikluseks.

Lisainfo:
Sten Saarekivi,
heakorraseptsialist
tel 5886 1600
sten.saarekivi@elva.ee

JÄRGMINE ELVA VALLA LEHT ILMUB 20. DETSEMBER

Järgmine ja ühtlasi selle aasta viimane Elva valla leht nr 104 ilmub 20.12 – kaastööde ja reklaami avaldamise soovid palume esitada hiljemalt 6. detsembril kell 15.

ELVA VALLA INFO

Vallavalitsus ootab tunnustuste kandidaate

1. detsembrist 31. detsembrini saab esitada kandidaate kultuuri- ja spordivaldkonna tunnustuste ning aunimetuste määramiseks.

Elva valla tunnustusavaldusi jagatakse kahel tasandil: Elva vallavolikogu ja Elva vallavalitsus

Vallavolikogu tunnustusavalduseks on aunimetuste määramine:

» **Elva valla aukodaniku** nimetus määratakse füüsilisele isikule erilise auavaldusena Elva vallale elutööna osutatud väljapaistvate teenete eest.

» **Teenetemärk Elva Täht** määratakse Elva vallas silma paistnud füüsilisele isikule Elva vallale osutatud teenete eest

» **Aasta Tegu / Aasta Tegija** aunimetus määratakse tunnustusena isikule või ühendusele, kes oma tööalase või ühiskondliku tegevusega on aasta jooksul silma paistnud erilise tulemuslikkusega majanduse, kultuuri, hariduse, spordi, sotsiaalelu, kohaliku omaalgatuse või muus valdkonnas, mille läbi on rikastanud kogukonnaelu ja toonud vallale tuntust.

Vallavalitsuse tunnustusavaldusteks on valdkondlikud tunnustusavaldused:

Kultuurivaldkonna tunnustused on järgmised:

» **Aasta kultuuritegija** aunimetus antakse isikule, kelle töö ja saavutused on oluliselt kaasa aidanud kultuuriväärtuste loomisele, hoidmisele ja edasikandmisele Elva vallas.

» **Aasta kultuuritoetaja** aunimetus antakse isikule või organisatsioonile, kes on olulisel määral Elva valla kultuurielu edendamisse panustanud.

Spordivaldkonnas tunnustatakse aasta parimaid järgmistes kategooriates:

» aasta noormees vanuseklassides kuni 12 aastat, 13-14 aastat, 15-16 aastat, 17-18 aastat;

» aasta neiu vanuseklassides kuni 12 aastat, 13-14 aastat, 15-16 aastat, 17-18 aastat;

» aasta naisjuunior vastava spordiala vanuseklassis;

» aasta meesjuunior vastava spordiala vanuseklassis;

» aasta meesveteran vastava spordiala vanuseklassis;

» aasta naisveteran vastava spordiala vanuseklassis;

» aasta meessportlane vastava spordiala vanuseklassis;

» aasta naissportlane vastava spordiala vanuseklassis;

» aasta võistkond;

» aasta treener;

» aasta spordisõber;

» aasta spordihing;

» aasta sporditegu.

Kandidaate saab esitada 1. detsembrist 31. detsembrini Elva valla e-taotluste keskkonnas Spoku. Täpsem info Elva valla kodulehel elva.ee/tunnustused.

Lisainfo:
Karmen Moont, kultuurispetsialist
karmen.moont@elva.ee
tel 5384 4233

Elva keskväljaku galeriist leiab Elava Elva

Elva keskväljaku galeriis võib alates 9. novembrist uudistada fotonäitust, mis on kokku kogutud #elavelva fotokonkursi raames esitatud parimatest fotodest.

Elva valla sihtkohabrändi tutvustamisega kutsuti kõiki külastajaid ja elanikke suve jooksul üles jagama oma meeleolukaid ja põnevaid kogemusi Elva vallas puhates, matkates, sportides, kultuuri nautides või igapäevaelu toimetusi tehes. Selleks tuli oma sotsiaalmeediapostituse juurde märkida #elavelva või postitada oma foto/video fotokonkursi Facebooki lehele, et kõik põnevad seiklused oleksid ülesleitavad.

Teemaviitega #elavelva fotodest valiti välja parimad ning need fotod kaunistavadki Elva keskväljaku galeriid.

Elva valla turismijuht Moonika Einaste ütles, et Elva keskväljaku galeriist sai valla esimene elav galerii, kus hakatakse mõne aja tagant fotosid uute vastu välja vahetama. "Idee elavast galeriist pärineb valla arhitektilt Jaanika Saarelt ning edasiarendus Merilyn Sädelt. See oli ja on suurepärane võimalus näidata, millised elavad hetked ja kohad on külaliste ja kohalike silmis jagamist väärt." Ta lisas, et teemaviitega #elavelva võib jätkuvalt oma fotosid sotsiaalmeediasse postitada, sest galeriid uuendatakse jooksvalt, peale selle on plaanis seesuguseid galeriisid avada ka mujal vallas.

„Lisaks soovime kasutada parimaid fotosid ja videoid ka Elvat tutvustavates turundus- ja reklaammaterjalides, sest kõige paremini saabki sihtkoha võludest aimu just läbi kogemuste ja lugude," ütles Einaste ja lisas, et see on igaühele põnev võimalus rääkida kaasa Elava Elva olemuses ja loos. Galerii kujunduse autor on Ivo Kosk.

Elav Elva ühendab kogu Elva valla piirkonna võimalused nii suvel kui ka talvel. Elav Elva aitab leida üles Elva valla pärlid – erinevad sihtkohad, kaunid vaatamisväärsused, sportlikud tegevused, kultuursed vahepalad ja metsiku looduse nautimise võimalused.

ELVA VALLAVALITSUSE INFO

Vallavalitsus algatas detailplaneeringute koostamise

Elva vallavalitsus algatas 12. oktoobril **Käo külas Vana-Angaste maaüksuse osa detailplaneeringu.** Planeeringuala moodustab *ca* 8,8 ha ning hõlmab osaliselt Vana-Angaste kinnistut ning juurdepääsu tee lahendamiseks Ülase tänavat. Planeeringu eesmärk on Elva-Rannu tee poolsesse piirkonda elamuarendusala kavandamine. Planeering näeb ette elamu- ta transpordimaa kruntide moodustamise ning annab ehitusõiguse üksikelamute ja kvartalisiseste teede ehitamiseks. Peale selle määratakse liikluskorralduse ja parkimise põhimõtted ning antakse heakorrastuse, haljastuse ja tehnovõrkudega varustamise põhimõtteline lahendus.

| PLANEERINGUALA.

Elva vallavalitsus algatas 2. novembril **Rämsi külas Tiidriku tee 5 ja 7 kinnistute detailplaneeringu**. Planeeringuala moodustab *ca* 8816 m², juurdepääs alale tagatakse avalikult kasutatavalt Tiidriku teelt. Detailplaneeringu koostamise eesmärk on detailplaneeringu ala jagamine kolmeks elamumaa krundiks ning üheks juurdepääsu tee krundiks. Elamukruntidele määratakse ehitusõigus üksikelamute ehitamiseks. Peale selle määratakse liikluskorralduse ja parkimise põhimõtted ning antakse heakorrastuse, haljastuse ja tehnovõrkudega varustamise põhimõtteline lahendus.

| PLANEERINGUALA.

Detailplaneeringute lähteseisukohtadega on võimalik tutvuda valla veebilehel www.elva.ee/planeeringud.

Lisainfo:
Maarika Uprus, planeeringuspetsialist
maarika.uprus@elva.ee või 527 1860

Vallavalitsus kehtestas detailplaneeringu

Elva vallavalitsus kehtestas 2. novembril **Kalme külas Mesika 32 kinnistu detailplaneeringu**.

Mesika 32 krundi kasutamise sihtotstarbeks määratakse üksikelamu maa ning krundile on lubatud ehitada üks üksikelamu ja kuni kaks abihoonet. Juurdepääs krundile on tagatud avalikult kasutatavalt Mesika tänavalt. Planeering näeb ette krundi liitmise ühisvee ja -kanalisatsiooniga.

Detailplaneeringuga on võimalik tutvuda valla veebilehel www.elva.ee/planeeringud.

Lisainfo:
Maarika Uprus, planeeringuspetsialist
maarika.uprus@elva.ee või 527 1860

Elva miljoni 72 tundi kestnud väljakutse kogus 34 271 kilomeetrit

Oktoobri lõpus toimunud 72-tunnine Elva miljoni liikumisaktsioon kogus koos tempomeistrite ja nädalavahetusel liikunud inimestega kokku 34 271 kilomeetrit.

VÄLJAKUTSE START JA FINIŠ ASUSID ELVA SPORDIHOONE JUURES. Foto: Jaak Jänes

Teatevõistluse põhimõttele tuginevas pidevas liikumisaktsioonis osales üle 100 inimese, kes läbisid 72 tundi järjest 101 kilomeetri pikkust Elva vallas kulgevat distantsi. Kõikidel soovijatel oli võimalik tempomeistritega liituda. Kokku tehti Elva vallas kulgevale distantsile peale kaheksa ringi.

Elva valla spordijuht Madis Šumanov ütles, et üritus täitis oma eesmärgi 200 protsenti. „Meie peamine eesmärk oli juhtida inimeste tähelepanu taaskord sellele, et üheskoos liikumine värskendab vaimu ja annab hea tervise," rääkis ta. Ürituse teine eesmärk oli anda Elva miljonile hoogu juurde, et kogukonna aktiivsust taas tõsta.

„Suvel suure kuumalaine ajal vähenes inimeste liikumisaktiivsus järk-järgult ning seetõttu soovisime taaskord nende inimesteni jõuda. Muidugi tahtsime jõuda ka uute inimesteni, kes meid seni veel märganud ei olnud."

Spordijuht lisas, et kogu meeskond saab kaasa võtta ka väga hea kogemuse seesuguse ürituse korraldamisest. „Meie meeskonnaliikmete arv kasvas ürituse ajal jõudsalt ja selle ürituse õnnestumise saab kirjutada väga mitme inimese nimele. Keset üritust leiti lahendusi rasketes olukordades ja vabatahtlikke abistajaid oli palju." Šumanovi sõnul liiguvad mõtted juba järgmise sarnase ürituse suunas, aga kuidas täpsemalt, selgub aja jooksul.

Väljakutsest osa võtnud inimeste emotsioonid olid väga positiivsed ning kõik olid väljakutsest vaimustunud. „Ka öised liikujad said väga vinge kogemuse, kuidas on keset ööd tähistaeva all rattaga sõita või joosta ning missugune on eduelamus, kui saab teatepulga järgmisele entusiastile üle anda," kirjeldas Šumanov.

Aktiivsed inimesed

Elva miljoni üks silmapaistvamaid liikujaid, Piia Riim, kes kõnnib päevas mitu korda, osales samuti väljakutses ning sel nädalavahetusel kokku kolm korda. „Peale Piia võttis väljakutsest veel osa kuus üliaktiivset inimest, kes käisid rajal mitu korda," lisas spordijuht.

Tempomeistrid ja nende kaaslased kogusid kilomeetreid nii kõndides, joostes kui ka rattal. Liikumisaktsioonist võtsid osa ka Elva kuulsamad sportlased nagu näiteks jalgrattur Caspar Austa, triatleet Johannes Sikk, endine laskesuusataja Priit Viks, autoralli maailmameister Martin Järveoja jt.

> Pidevas liikumisaktsioonis osales üle 100 inimese, kes läbisid 72 tundi järjest 101 kilomeetri pikkust Elva vallas kulgevat distantsi.

Elva miljon on Euroopa parima spordilinna, Elva, kogukondlik liikumisaktsioon, mille eesmärk on koguda 2021. aasta jooksul kokku 1 000 000 liikumiskilomeetrit. 11. novembri seisuga on kokku kogutud 826 374kilomeetrit. Aktsiooni veab eest SA Elva kultuur ja sport.

Rohkem infot leiab: www.elvamiljon.ee.

Lisainfo:
Madis Šumanov,
Elva valla spordijuht
madis.sumanov@elva.ee või
tel 513 8677

LÜHIDALT

VALLAVOLIKOGU 15. NOVEMBRI ISTUNGI KOKKUVÕTE

15. novembril toimus Elva kultuurikeskuses Elva vallavolikogu teise koosseisu esimene istung.

Päevakorras oli volikogu esimehe ja aseesimehe valimised ja vallavalitsuse lahkumispalve ärakuulamine.

Istungist võtsid kohapeal osa kõik 29 volikogu liiget.

Volikogu esimehe kohale esitati üks kandidaat – Aivar Õun (EKRE). Volikogu esimehe valimiseks on vajalik volikogu koosseisu häälteenamus, ehk vähemalt 15 poolthäält. Toimusid salajased hääletused. Esimese hääletusvooru tulemused olid: poolt 14, vastu 13 ning erapooletuid 2.

Valla põhimääruse alusel korraldas valimiskomisjon teise hääletusvooru eelmises voorus esitatud kandidaadiga.

Teisel salajasel valimisel olid hääletustulemused järgmised: poolt 13, vastu 14 ning erapooletuid 2.

Vastavalt hääletuste tulemustele jäi sel korral Elva vallavolikogu esimees valimata.

Ühiselt lepiti kokku, et vallavolikogu koguneb uuesti 22. novembril kell 16 Elva vallamaja volikogu saalis.

Vallavalitsus müüb oksjonil Volkswagen Polo

Elva vallavalitsus müüb auto24.ee portaali oksjonil sõidukorras sõiduauto Volkswagen Polo.

Oksjon lõppeb 2. detsembril kell 14, auto müügi alghind on 2 500 eurot.

- Sõiduki põhiandmed (reg nr 329MLT):
- Esmane registreerimine: 04.11.2008
- Kategooria: sõiduauto
- Kere nimetus: luukpära
- Kere värvus: hall
- Mootor: 1390 cm³
- Mootori võimsus: 59 kW
- Kütus: Mootoribensiin
- Käigukast: manuaal
- Veoskeem: esivedu

MÜÜA SÕIDUKORRAS VOLKSWAGEN POLO. Foto: erakogu

Oksjon on tagatisrahata ning oksjonil saab osaleda portaalis www.auto24.ee.

Lisainfo:
Terje Korss, vallavaraspetsialist
terje.korss@elva.ee, 530 20 888

Paluperas antakse enampakkumise korras rendile haritav maa

Elva vallavalitsus annab viieks aastaks rendile avalikul kirjalikul enampakkumisel Palupera külas, Savi kinnistu (58201:002:1870), 1,2 ha suurune haritava maa. Enampakkumise tingimustega saab tutvuda ja pakkumuse vorm on leitav valla veebilehel www.elva.ee/vallavara-muuk.

Renditasu alghind on 76 eurot/aastas. Vormikohased pakkumused tuleb esitada hiljemalt **14. detsembriks 2021 kell 10** (s.t mitte postitemplit, vaid laekumist) paberkandjal aadressil Kesk 32, Elva vald, 61507. Kinnine ümbrik tuleb märgistada märkega „Savi kirjalik enampakkumine".

Avalik pakkumuste avamine toimub Elva vallamajas 14. detsembril kell 10.15.

Lisainfo:
Terje Korss, vallavaraspetsialist
terje.korss@elva.ee
tel 530 20 888

KOGUKOND

Noorsootöö nädal “Tee endale head”

22.–30. novembril toimub üle-eestiline noorsootöö nädal, mis on järjekorras juba üheteistkümnes. Sel korral on fookuses digitaliseerumine ja vaimne tervis ja teemanädala alapealkirjaks „Teen endale head“.

KARMEN MOONT
KULTUURISPETSIALIST

Noorsootöö nädala eesmärk on tõsta esile noori ning noortevaldkonna- ja noorsootöö võimalusi. Noorsootöö nädal on platvorm nii noortele kui ka noortevaldkonna töötajatele ja asutustele, löömaks kaasa temaatilistes tegevustes ning toetamaks kogukondlikku informeeritusest valdkonnast. Seejuures on noorte informeeritus võtmetähtsusega, mistõttu lähtub noorsootöö nädala sisu alati noortele olulisest.

Digitaalsed lahendused on jõudnud iga nooreni

Viimased poolteist aastat on näidanud, et digitaalsed lahendused nii õppimiseks kui ka vabaaja veetmiseks on jõudnud pea iga nooreni, alustades virtuaalsest õpiruumist või noortekeskusest kuni sotsiaalmeediasuhtluseni. Et see on peale põnevuse toonud kaasa ka vaimse tervise muresid, on oluline tähelepanu pöörata nii digimaailma erinevatele võimalustele kui ka väljakutsetele, meedia- ja infokirjaoskusele ning digiturvalisusele.

Teemanädal aitab mõtestada seoseid digielu ja vaimse tervise murede vahel ning seda nii enese kui kaaslaste märkamise tähenduses. Kutsume üles noortega rääkima teemadel, mis võivad olla küll keerulised, kuid on seda olulisemad.

Lisainfo www.noorsootoonadal.ee või Elva valla kultuurispetsialistilt Karmen Moont, karmen.moont@elva.ee, tel 5384 4233.

Noortevolikogu valimised

22.–28. novembril toimuvad Elva valla noortevolikogu valimised. Valitakse juba kolmas koosseis, kelle volitused kehtivad järgmised kaks aastat.

Valimised toimuvad esmaspäevast reedeni Rõngu keskkoolis, Elva gümnaasiumis, Palupera põhikoolis, Rannu koolis ja Puhja koolis (igal päeval ühes koolis) ning pühapäeval 28. novembril kell 11–14 Elva noortekeskuses (Pikk tn 8, Elva).

Valida saavad kõik 14-26aastased noored, kelle elukoht on Elva vallas või kes õpivad Elva valla koolides, vajalik on ID-kaart või õpilaspilet.

Noortevolikogu kandidaatidega saab tutvuda Elva valla kodulehel: www.elva.ee/noortevolikogu

Mis on enesesõbralikkus?

Enesesõbralikkus on see, kui me suudame ebaõnnestumiste, kurbuse või valu korral olla enda vastu mõistvad, hoolivad ja lahked. Laias laastus on tegu oma vajaduste teadvustamise ja enda eest hoolitsemisega.

Enesesõbralikkust takistab tihti meie endi sisemine kriitik, kes on meie vastu nõudlik, sageli ka halvustav ning mahategev. Enesesõbralikkus aitab suurendada endaga toimetulemist ja rahulolu. Oluline on endalt aeg-ajalt küsida, kuidas ma lohutaksin, toetaksin ning hoolitseksin enda eest siis, kui ma oleksin iseenda laps või parim sõber? Mis mind takistab seda endale tegemast?

Teadusuuringud ütlevad, et heatahtlikkus levib – heatahtlikkus enda suhtes viib heatahtlikkuseni teiste suhtes ja toob teistelt suuremat heatahtlikkust.

Harjutage enesesõbralike sõnade leidmist:

1) Mida ma vajan (vaata, kas saad keskenduda vajadustele, eristades neid tahtmistest, ihadest, himudest ja tungidest);
2) Mida mul on vaja kuulda praegusel hetkel.

Lisainfo:
Karmen Paavel,
ennetustööspetsialist
karmen.paavel@elva.ee
tel 5301 9106

ELVA VALLA INFO

Noorsootöö nädala sündmused Elva vallas

RANNU PERE- JA NOORTEKESKUS

» 22.11 Esmaspäeval Aafrika keks on kõigile vanusegruppidele. TÜ liikumislabor kutsus selle toreda algatuse ellu viirusekriisi alguses. Kuiva ilma korral oleme õues, aga kehva ilma puhul kleebime ruudustiku noortekeskuse põrandale.
» 23.11 Arvutipäev 10-13aastastele, mängime erinevaid arvutimänge ja Playstationit.
» 24.11 Filmiõhtu ja kohvik “Stiil”.
» 25.11 Kadripäeva laternamatk peredele.

✉ Lisainfo: rannu.noortekeskus@elva.ee

ELVA AVATUD NOORTEKESKUS

» 22.11 Tervisliku toidu teadvustamine läbi käelise tegevuse.
» 23. ja 24.11 Liikumine siseruumides põnevatel radadel.
» 25.11 Kadripäeva maskide meisterdamine ja kadripäeva kombed.
» 26.11 kell 16–18 Rahatarkuse koolitus I moodul.
» 29.11 Tervisliku toidu teadvustamine läbi käelise tegevuse.
» 30.11 kell 16–18 Rahatarkuse koolitus II moodul.

✉ Lisainfo: noortekeskus@elva.ee

ULILA KESKUSE NOORTETUBA

» Traditsiooniline *Challenge week*!
» Esmaspäevas (22.11) kell 10 ilmuvad esimesed kolm väljakutset ja nii iga päev. Osalemiseks tuleb valida välja vähemalt üks väljakutse, see sooritada ja teha vastav postitus Facebookis, postitus tuleb teha kuni kella kaheksani õhtul.
» Kõikide väljakutsete nädalast osavõtjate vahel läheb loosi hulgaliselt ägedaid auhindu.
» 24.11 kell 18 vaimse tervise koolitus noortele (etteregistreerimisega).

✉ Lisainfo: ulila.keskus@gmail.com

HELLENURME AVATUD NOORTEKESKUS

» 24.11 kell 16–19.30 Mõnusa äraolemise õhtu: aaretejaht, viktoriin, üllatuskülaline, meisterdame koos Teelega külmkapi magneteid. Tublimatele auhinnad ja kaetud tervislik suupistelaud.
» 28.11 kell 10–12 advendimatkad: jõuluvanade ja päkapikkude eri. Noortekeskus paneb välja oma meeskonna matkale.

✉ Lisainfo: vanaisak.mariliis@gmail.com

AVATUD RÕNGU NOORTEKESKUS

» 23.11 kell 12.50-14.50 Kabering turniiri ja magusate auhindadega (Rõngu keskkoolis).
» 23.11 kell 15.30-19.00 Sportlik tegevusõhtu: kavas jumping trenn trikkidega, orienteerumismäng, viktoriin (tublimatele auhinnad ja kaetud tervislik suupistelaud).
» 28.11 kell 10–12 advendimatkad: jõuluvanade ja päkapikkude eri. Noortekeskus paneb välja oma meeskonna matkale.

✉ Lisainfo: info.kvaliteetaeg@gmail.com

Rahvaloendus algab rahvastiku-registrist, korrastage oma andmed

Üle kümne aasta toimuv Eesti suur rahva- ja eluruumide loendus on kohe ukse ees.

E-RIIGILE KOHASELT KORRALDATAKSE LOENDUSE SUURESTI REGISTRITE PÕHISELT. Pilt: Bigstock

Seekord on tegemist suuresti registripõhise e-loendusega, mis tähendab, et alusena kasutatakse 30 erinevat registrit, nendest olulisimatena rahvastiku- ja ehitisregistri andmeid. Täna on ka juba alanud loenduse esimene etapp, kus riik kutsub kõiki inimesi oma rahvastikuregistri andmed üle vaatama, vajadusel täiendama ja muutma.

Selle aasta lõpus toimub Eestis rahva ja eluruumide loendus. Kümme aastat tagasi tuli loendaja koju ning ühiselt märgiti muuhulgas üles nii pereliikmete andmed kui ka eluruumide suurus, köögi ja vannitoa olemasolu jne. Seekord saame suurema osa vajalikest andmetest e-riigile kohaselt registritest ja küsitluse ankeet saab olema kõigest lehekülg. Rahvaloenduse projektijuht Liina Osila toob välja kõige olulisema, mida loenduse kohta praegu teadma peaks.

Loendus põhineb suures osas registriandmetel

E-riigile kohaselt korraldatakse loenduse suuresti registrite põhiselt. See tähendab, et riik saab pea kogu vajamineva info erinevatest riiklikest registritest. Näiteks rahvastikuregistrist, ehitisregistrist, hariduse infosüsteemist. Kokku on loenduse jaoks kasutatavaid registreid ligi 30. Peale registritest andmete kokku kogumise toimub ka valikuuring, mille lühikesele küsimustikule saavad vastata kõik Eesti inimesed.

Esimene käik on rahvastikuregistrisse

Loenduse ja registrite andmete kasutamise eelduseks on, et sealne info oleks ajakohane ja usaldusväärne. Selleks ongi vaja iga Eesti elaniku panust. Kutsume kõiki esimese sammuna rahvastikuregistrist oma andmeid üle vaatama ning ajakohastama oma hariduse, rahvuse, elukoha andmeid ning kontakte. Registris saab lisada elukohana ka mitu aadressi ehk kui alalisi elukohti on mitu, siis tuleb valida üks neist peamiseks ning ülejäänud aadressid saab esitada lisa-aadressidena. Eesti seaduste järgi tuleks uude kohta kolides end kuni 14 päeva jooksul rahvastikuregistris registreerida ja see kehtib ka rendikorterite puhul. Andmete korrastamine on suur samm eesootava e-loenduse õnnestumiseks.

E-küsimustik avaneb vastamiseks 28. detsembril

Valikuuringusse valitud 60 000 inimesele on küsitlusele vastamine kohustuslik, kuid vastama on oodatud kõik Eesti elanikud. Küsimustikus on mõned küsimused keelte (sh emakeele) oskuse, rahvuse, murrete, religiooni, tervise ja rände kohta. Millegi üleliigse küsimiseks või juba registrites olemasoleva kohta keegi inimesi tülitama ei hakka. Valikuuring on veebis vastamiseks avatud vahemikus 28. detsember 2021 – 15. jaanuar 2022. Julgustame kõiki seda täitma, iga vastus läheb arvesse ja on väga oluline täpsete tulemuste saamiseks.

Loendusmoment on aasta viimane päev

Üks rahvaloenduse põhimõtteid on ühtne loendusmoment ehk konkreetne kokkulepitud ajahetk, mis seisuga andmeid kogutakse olenemata andmete esitamise ajast või viisist. Eesti loendusmoment on sel korral 31.12.2021 kell 00.00 ehk kõik nii registrite kui ka küsitluse andmed kogutakse selle kuupäeva seisuga ning nii tekib nii-öelda pilt meie rahvastiku, perekondade ja eluruumide seisust just sel ajahetkel. Nii toimides on andmed võrreldavad ka rahvusvaheliselt. Kui perre sünnib laps 31.12.2021 kl 00.15 siis see laps seekordses rahvaloenduses ei kajastu.

Ettevaatust kelmidega

Kõigil tasub olla jätkuvalt tähelepanelik, sest mitmetes riikides on rahvaloenduse tuules ka kelmid aktiviseerunud. Ka Eestis võivad pahatahtlike eesmärkidega inimesed paraku rahvaloenduses näha võimalust inimeste kõnetamiseks. Seetõttu tuletame meelde – **rahvaloendaja ei küsi kunagi teie ID-kaardi või pangaparoole, krediit- või deebetkaardi numbreid, palgainfot.** Samuti ei nõuta küsitlemise eest tasu ega ka vastamata jätmise eest ei trahvita. Igasugusest kahtlustest tuleks kindlasti politseile teada anda.

Lisainfot rahvaloenduse kohta saab kodulehelt www.rahvaloendus.ee ning küsida statistikaameti infotelefonil 625 9300.

LÜHIDALT

LASTEKAITSE LIIT KUTSUB LAPSI JA NOORI OSALEMA LOOVKONKURSIL „MINU UNISTUSE PERE“

Lastekaitse liit kutsub lapse õiguste kuu tähistamiseks 4-18aastaseid lapsi ja noori osalema loovkonkursil. Laekunud tööde hulgast valivad liidu meeskond ning koostööpartnerid oma ettevõtetele 2021. aasta jõulukaardid. Tunnustatud tööde autorid avaldatakse 10. detsembril Lastekaitse liidu kodulehel.

Kaarte oodatakse 25. novembriks 2021.

Rohkem infot loovkonkursi kohta ning tööde esitamine Lastekaiste liidu kodulehel www.lastekaitseliit.ee.

JÕULUNÄDAL RANNUS RAHVAMAJAS

Rannu rahvamajas toimub 6.–9. detsembril jõulunädal. Avatud on jõulukohvik kell 18–21.

- 6. detsembril kell 19 – külas on muinasjutuvestja Kairi Leivo ja duo Traat. Tasuta
- 7. detsembril kell 18.30 – klaaspärli töötuba. Osaluspanus 7 €. Juhendab Age Raudsepp
- 8. detsembril kell 18.30 – küünlarasvast kuuseehete töötuba. Osaluspanus 5 €. Juhendab OÜ Pulmalill
- 9. detsembril kell 18 – Rannu noorteka kohvik.

Elva linnasüdame mänguväljak saab uue ilme

Novembri keskel alustatakse Elva linnas, keskväljaku kõrval oleva mänguväljaku uuendamise töödega.

Vana mängulinnak likvideeritakse ja alale paigaldatakse uus mängulinnak, kahekohaline kiik tava- ja väikelaste istmetega ning ümber tõstetakse ka olemasolevad vedrukiiged.

Uue mängulinnaku paigaldab ettevõte Eleri Finants OÜ. Projekti kogumaksus on 19 806 eurot.

Lisainfo:
Sten Saarekivi, heakorraspetsialist
sten.saarekivi@elva.ee, tel 5886 1600

KESK TÄNAVA MÄNGUVÄLJAK.

Foto: Triinu Paas.

KOGUKOND

Valguta maanaiste selts tähistas 25. sünnipäeva

Valguta kristlik maanaiste selts alustas tegevust 1996. aastal 12liikmelisena.

LEA PUNG
SELTSI JUHATUSE LIIGE

VALGUTA MAANAISTE SELTS OMA 25. SÜNNIPÄEVAL. Foto: Kaja Lepik

Juhatusse valiti Ülla Hunt, Mari Jantsus, Galina Laas ja Tiiu Marke. Peagi tõusis liikmete arv 40ni. Toonased eesmärgid oli taotleda kogukonna jaoks endise kolhoosikontori ruumid, et arendada seltsitegevust ja luua raamatukogu, edendada kodumajandust, korraldada seltskondlikke ning heategevuslikke üritusi.

Kõigepealt organiseeriti talguid, et korrastada seltsimaja ja tiigi ümbrust, korv- ja võrkpalliplatsi, alustati peotantsuringi ja naiste võimlemisrühmaga, korraldati tasuta riiete jagamist suurperedele, hinnati majapidamiste korrashoidu. Avati külakeskuse ruumid, võimaldati õhtuti lauamängude, koroona ja lauatennise mängimist.

Avati raamatukogu

1996. a kirjutati projekt „Lugemissaal-raamatukogu rajamine Valgutasse“. 1997. aastal avatigi omaalgatuslik raamatukogu, raamatufond (5 000) koguti kodudest, maakonna raamatukogudest ning neid hakati külarahvale laenutama. Rõngu vald tellis ajalehed ja ajakirjad. Seltsi liikmed olid viis aastat kordamööda vabatahtlikud laenutajad, kuni 2002. aastal määras Rõngu vallavalitsus palgalise raamatukogutöötaja.

1999. aastal muudeti seltsi nimetust, tekkis MTÜ Valguta maanaiste selts. Juhatusse kuulusid Eha Anier, Aili Lehis ja Galina Laas. Jätkusid heakorratööd, kus tegemistesse olid kaasatud ka abivalmid mehed. Peeti arvestust vabatahtlike töötundide kohta. Koos külarahvaga tähistati vastlapäeva ja jaanipäeva.

Aktiivsem koostöö tekkis Valguta lasteaia ja kooliga. Seltsi liikmed osalesid kooli pidudel, matkadel, aitasid korraldada lasteaia tegevusi ja koristasid koos lastega Valguta parki. Tänutäheks kutsuti naisseltsi iga-aastasele memme-taadi peole.

2000.–2006. aastal kirjutati hulk projekte, et süvendada Valguta tiik, lõpetada spordikompleks, täiendada omaalgatuslikku raamatukogu, rajada palliplats ja külakiik, käsitöötuba ning laste- ja noortetuba, osteti jullad Valguta ringile.

2013. aastal valiti uus juhatus: Galina Laas, Lea Pung ja Marika Väärsi. Kirjutati projekte kohalike kultuuritegelaste tundmaõppimiseks (Einar Maasik, Ernst Enno), tervisedenduseks, liikumise propageerimiseks, taristu täiendamiseks ja korrastamiseks. Igal aastal korraldati õppekäik Eesti erinevate kohtadega tutvumiseks, korra aastas oli teatri ühiskülastus ja erinevate teemadega koolitus.

Ühised jalutuskäigud

2015. aastal algas matkasari “Lustiga liikuma” motoga “Nalja ja tervist peab saama!”. Ühisjalutuskäigud ja -matkad toimuvad siiani aprillikuus korra nädalas. Alustati kodukohast, siis mindi tutvuma suure valla erinevate kohtadega. Matkad on osalejaterohked, koos liiguvad lausa kolme põlvkonna inimesed.

Agara külavanema Lea Viksi eestvedamisel toimus huvitavaid ettevõtmisi: militaarne tervisepäev Valgutas, osavõtt Rõngu valla olümpiamängudest, osavõtt aasta küla konkursist, nostalgiline kolhoosipidu jms. Meid märgati ja Valguta esitati Tartumaa aasta küla nominendiks, meile anti tunnustuseks silt “Tartumaa aasta küla 2014”. Detsembris toimus tänupidu külaelanikele.

Kunstnik Anni Irs valmistas meie külale maskoti „Konnad kännul“, mille avamisel oli kohal ETV reporter koos kaameramehega. Tähelepanu pälviti seoses aasta küla konkursiga: tegevusi tutvustati „Terevisioonis“, osaleti Eesti külade 11. maapäeval Säreveres, kus õnnitlejad olid Vabariigi president Toomas Hendrik Ilves ja riigikogu spiiker Heiki Nestor.

2017. aastal koostati 33 inimese koostöös lühiajalugu “Valguta kolhoos 1949–1992. Fakte ja lugusid sõnas ja pildis”. Raamatut trükiti 200 eksemplari ja esitleti kooli ja küla ühispeol. Seoses E. Enno 140. sünniaastapäevaga avati kergliikustee ääres temanimeline pink, kujur oli Anni Irs. Pingi valmistamist toetas kogukond oma lahkete annetustega.

Pälvitud on erinevaid auhindu

Viimastel aastatel on arendatud küla taristut: Valguta tiigi renoveerimine, tiigisilla ehitamine, välijõusaali rajamine, tiigi ujumiskoha korrastamine. Noorte projektidega korrastati võrk- ja korvpalliplats. On toimunud mitmeid tervisedenduslikke tegevusi, õppetunde, nagu seente tundma õppimine, seentega ja taimedega värvimine, aedviljade hapendamine, aedviljahoidiste retseptikogu koostamine, kalatoitude valmistamine.

2019. aastal pälvis Valguta maanaiste selts kaks tunnistähte kingituste tegemise eest EV 100 raames: tiigisilla ehitamine ja Armuoru ning Karukivi tähistamine infotahvlitega.

Sel aastal tunnustas Elva vallavalitsus naisseltsi suvise tervisepäeva ja välijõusaali avamise eest tiitliga “2020. aasta sotsiaaltegu”.

Naisseltsil on olnud kindel koht kogukonna liitmisel ja haridus-like, sportlike ning kultuurilooliste ühistegevuste korraldamisel. Täname oma koostööpartnereid: Valguta kool ja seltsimaja, Rõngu rahvamaja, raamatukogud, Rõngu ja Elva vallavalitsus, Kohaliku omaalgatuse programm ja PRIA.

Puhja koolis peeti presidendinädalat

Oktoobri alguses korraldas Puhja kooli 3L klass presidendinädala. Tutvuti uue presidendiga ja räägiti ametist lahkuva presidendi tegemistest. Kunstiõpetuse tunnis joonistasid õpilased portreed, emakeele tunnis ja sõnakunstiringis kirjutati ka omaloomingulisi luuletusi. Tööde näitust on saanud vaadata kogu koolipere. Zürii valis välja ka lemmikpildid.

President hr Alar Karise portree parimad joonistajad olid: Andero Marcus Tamm, Kristo Kumari, Kristen Mahla ja Uko Raudne.

President pr Kersti Kaljulaidi parimad joonistajad olid: Mirtel Virolainen, Mirel Pallon, Melissa Piirisild ja Christer Piho.

Soovime uuele presidendile head Vabariigi valitsemist, rõõmu ja tervist!

Puhja kooli 3L klass ja klassijuhataja Lea Järv

KERSTI KALJULAIDI PORTREE, AUTOR MIRTEL VIROLAINEN, PUHJA KOOL, 3 L KLASS

ALAR KARISE PORTREE, AUTOR ANDERO MARCUS TAMM, PUHJA KOOL 3 L KLASS

LUULETUS

Uus president

President meil uus,
täna, oktoobrikuus.
Nüüd on rõõmu, tralli meil,
rõõmus nägu peas on teil.

Kersti Kaljulaid on kallis,
uus president meid sallib.
Päike paistab, rõõmus meel,
uus president räägib eesti keelt.

Puhja kooli 3L klassi õpilased Loviise Kärmas ja Mirtel Virolainen

President külastas Puhja lasteaeda

4. oktoobril tabas Puhja lasteaia Rukkisinise rühma lapsi imetore üllatus.

KATI LEMBERG, KRISTA JUHKAM, REET MALAHHOV
PUHJA LASTEAIA PÄÄSUSILM RUKKISISINISE RÜHMA ÕPETAJAD

Hommikusöök oli söödud ja lapsed mõnusas mänguhoos, haaratud endale meelepärasest tegevusest, kui ühtäkki astus meie rühma uksest sisse president Alar Karis koos saatjaskonnaga. Päikesena soe naeratus näol, tuli ta oma silmaga kaema noori kunstnikke, kes temast vahvad portreed olid joonistanud.

Idee selleks tuli meie lasteaia direktorilt Leelolt. Et presidendi kodu asub Puhja naaberkülas ja selline tähelepanuavaldus oleks ju tore, siis lapsed joonistasidki ning mõned portreed said välja valitud ja presidendile läkitatud.

Ennast tutvustada polnud presidendil vaja – lapsed teadsid kohe, kes ta on. Üks väike võrukael oli nii hakkaja, et küsis ennast sülle ja sülle ta ka sai. Et presidendi aeg on limiteeritud, jõudsime teha ühispildi ja juba tuligi neil lahkuda. Meenutuseks toredast üllatusest jäi meile presidendi kingitud suur portreefoto. Aitäh!

Hommikuringis rääkisime lastega sellest, mis tundeid see külaskäik neis tekitas. Päris mitu last ütles, et nad tundsid rõõmu ja üllatust. Rääkisime ka sellest, et mida me oma presidendile soovime ja lapsed soovisid järgmist:

Lisandra: Mina soovin talle head päeva;

Roobert: komme;

PRESIDENT ALAR KARIS PUHJA LASTEAIA RUKKISINISE RÜHMA LASTEGA. Foto: erakogu

Lisandra: mina saadan talle kommi;

Anni: kallisid;

Lenna: palju lilli;

Kristjan: palju jäätiseid;

Gregor: mina soovin talle palju-palju ilusat päeva ja pakun talle jäätist ja kommi siis, kui aeg on küps;

Meinhard: mina soovin talle ilusat päeva ja saadan talle nii palju kommi;

Henrik: mina soovin talle hästi palju kommi;

Kaur: tubli päev, et palju ilusaid asju;

Lisandra: mina tahtsin talle lilli ja ilusaid magusaid komme, jäätist ja küpsist;

Holger: robotikooki:

Caspar: mina saadan talle hästi palju kallisid ja komme ja jäätist.

Meie, õpetajad, ühineme lastega ja soovime omalt poolt edu ja õnne igasse päeva. Oleme väga tänulikud meile osakslangenud au eest. Meie päeva muutis see külaskäik päikeseliseks ja loodame, et ka presidendi päev sellest natuke paremaks muutus.

Mäletatakse seni, kuni on mäletajaid

Tänavu 3. augustil oli 85. sünniaastapäev Siiri Metsikul, keda Puhjas teadsid ja tundsid kõik, kui tarka matemaatikaõpetajat ning Puhja lasteaia Pääsusilm juhatajat.

URVE HÄMÄLÄINEN JA MARJE NORMAN
PUHJA LASTEAIA PÄÄSUSILM ÕPETAJAD

Siiri Metsiku elutööks võib julgelt lugeda Puhja lasteaia asutamist 5. märtsil 1979. Selle maja esimene juht oli ta 24 aastat.

Kuigi alusharidus oli Siirile võõras, suutis ta äärmiselt kohusetundliku juhina töö lasteaias imehästi käivitada. Lasteaed rajati tühermaale, kus ei kasvanud ühtki puud-põõsast, kuid targa ja tegusa perenaisena oskas ta selle toredasti kujundada, olles ise iga tegevuse juures ametis, kalossid jalas ja labidas või muu tööriist käes. Valdav osa õueala kujundusest on tänini alles ja aegade jooksul täiendatud, sealhulgas roosipeenar, mis on siiani kui visiitkaart peavärava tee kõrval. Lasteaia õueala pälvis 2000. aastal tiitli "Kaunis kodu".

Esimene juht tegi alushariduse põhitõed enesele selgeks koos õppealajuhataja Maie Karo ning esimeste kasvatajatega ning oma töös oli ta nõudlik nii enese kui ka teiste vastu. Kui oli tööaeg, tuli tööd teha, vastavalt vajadusele ka remontida rühmaruume, teha aiatöid, õmmelda, tikkida, valmistada metoodilist materjali. Lasteaia tegemistes osutasid aktiivselt abi lapsevanemad. Tehtud töö pälvis tunnustust, meie edumeelsust märgati ja tõsteti ajastule kohaselt

MÄLESTUSPINK LASTEAIA ÕUEALAL ON TÄNUAVALDUS SIIRI METSIKULE. Foto: Eivo Kuulmets

esile kui sotsialistliku töö eesrindlasi. Siiri oli lasteaia nimekonkursi eestvõtja, nimilaulu tellija, rühmade sisekujundusel kaasarääkija ja nõudlik suunanäitaja maja õppekava koostamisel.

Siiri oli juht, kes meid kuulas, andis nõu, temaga räägitu-jagatu jäi juhataja kabinetti. Ta armastas väga lapsi ning püüdis igati lasteaialaste peresid toetada. Juhina hoolis ta väga oma töötajatest, tundis alati huvi meie käekäigu ja pereelu vastu. Siirit austati, tema väärtuste ja tõekspidamistega arvestati. Tänu tema tööle sai Puhja lasteaiale pandud tugev aluspõhi, millele toetudes on jätkunud areng ja edasiminek läbi aastate.

Meie lugupidamise ja tänuavalduse märgiks soovisime avada lasteaia loodusrajal mälestuspingi Siiri Metsikule, kelle elutöö elab tänini. Materiaalset tuge saime praegustelt lastevanematelt ja personalilt. Mihklilaadal korraldasime heategevusliku loterii ja pannkoogikohviku, mille tulu kulus pingi soetamiseks.

Lasteaia õuealale sobiva ja väärika pingi autoriks on tuntud puuskulptuuride meister Anni Käärst. Pingi ja mälestusplaadi tellimise ning kohalepaneku eest vastutas meie praegune direktor Leelo Suidt. Pinki avasime kaks korda: esimene kord õuesõppeaasta lõpetamisel praeguste lasteaialastega ning järgmisel päeval kohalike Siirit tundvate-teadvate kolleegidega nii koolist kui ka lasteaiast. Siis olid pingi avajaiks Siiri mantlipärija, meie teine juhataja Karita Rokka ja algusaegade kasvataja Miralda Karu.

Ilus pink peavärava juures kase all on avatud. Seal on mõnus istuda, vaadata ilma, ajada juttu, lihtsalt jalga puhata ning imetleda olevat ja meenutada olnut.

VAIMNE TERVIS

Politsei selgitab: kuidas ära tunda psüühilist vägivalda ja kust otsida abi

Psüühiline vägivald jääb tihtilugu nähtamatuks nii omadele kui ka võõrastele.

TARTUMAA PIIRKONNA-GRUPI PIIRKONNA-POLITSEINIKUD

Konflikti osapooled näevad alati vaeva, et varjata probleemi olemust – kõigepealt iseenda, hilisemas staadiumis ka lähikondlaste ning sõprade eest. Vaimset vägivalda on lihtne varjata, sest sellest ei pruugi aru saada ei kõrvalised, ega ka ohver ise – füüsilise väärkohtlemise märke nagu sinine silm või kägistusjäljed kaelal – neid vaimsest vägivallast ei teki. Sellegipoolest on psüühiline vägivald sama julm.

Politseitöös puutume peale füüsilise vägivalla või alkoholisõltuvusest tekkinud psüühilise vägivalla juhtumite kokku ka peredega, kus pole ei esimest ega teist varianti, kuid ometi on üks pere liikmetest suutnud oma käitumisega teiste elu põrguks muuta. Ühel hetkel on kannatav osapool nii nurka surutud, et haarab telefoni ning valib numbri 112.

See ei pruugi juhtuda esimese, teise või isegi kolmanda tüli järel. Need kõned tehakse teinekord alles pärast mitmeaastast kannatamist, lootmist ning uskumist, et kui kannatanu end veelgi väiksemaks ja nähtamatuks muudab ning oskab kõiki oma partneri soove juba silmist välja lugeda, et tema soovid täita, siis ehk saabub rahu. Paraku pole sellest abi.

Partneri hävitamine

On inimesi, kelle eesmärk on oma partneri moraalne hävitamine – seda nii kooselu ajal kui ka peale lahkuminekut. Sellise mõttemeelega isikud pole suutelised endale piire seadma. Seetõttu valitseb nende ja normaalseks peetud käitumise vahel suur ebakõla. Nad ei oskagi normaalselt tegutseda. Näiteks on nad sageli veendunud, et neil on õigus otsustada teiste inimeste tervise või isegi nende elu üle.

Kõik tõsiseks kooseluks välja kujunenud suhted on oma algstaadiumis võrratud. Partnerid on teineteisega arvestavad, hoolivad ning teinekord loobutakse armastatu nimel nii mõnestki oma vanast harjumusest. Tehakse kõik selleks, et partner õnnelik oleks. Siinkohal räägime aga sellisest psüühilise vägivalla mustrist, mis võib kõrvalseisjatele aastateks märkamatuks jäädagi. Kannatanu saab võimalikust vägivallast rutem aru, kuid kuna tema vastu astutud sammud on väikesed, jääb ohvrile alati lootus, et küll partner ühel päeval kiusamise ehk lõpetab.

On olemas inimesi, kes suudavad kooselu alguses olla lausa unistuste printsid või printsessid. Ta külvab teid üle viie tärni väärilise tähelepanelikkusega, üllatab kingituste ja lilledega ning kuulutab tervele ilmale valjuhäälselt teie suhtest.

Mõne kuu möödudes aga muutub selle inimese käitumine järsult ning kahjuks mitte paremuse poole. Aina enam tekib ta käitumisse kiuslikkust. Komplimendid asenduvad halvustavate ning solvavate märkustega. Solvavaid sõnu ei loobita küll tihti, kuid sügava järjekindlusega ning nii võib see kesta aastaid.

Sellistele inimestele on tähtis, et väljaspool kodu teda igaüks imetleks ja kadestaks. Teinekord kujuneb välja käitumismuster, kus kiuslik osapool sõimab, mõnitab ja alandab koduses keskkonnas oma partnerit, kuid väljaspool koduseinu käitub kui väga armastav ning hooliv abikaasa. Teiste arvamus on tema jaoks kõige tähtsam.

Teine võimalik variant sellise käitumise juures on, et inimene jätkab teie naeruvääristamist ka sõprade, töökaaslaste, sugulaste ja teiste seltskonnas. Kui keegi üritab ka sekkuda ja õiglust jalule seada, pöörab ta selle kõik „huumoriks". Ütleb näiteks, et tegi nalja. Ta oskab seltskonnas olles endast ja oma suhtest alati laitmatu mulje jätta. Tihtilugu on tegemist inimesega, kes väljaspool kodust keskkonda on vägagi karismaatiline, abivalmis ning ühiskondlikult aktiivne.

Olgugi, et ta võib lähedaste suunas teha halvustavaid nalju või mõnitavaid märkusi, ei suuda ta tunnistada ühtki viga iseendas. Kui teda või mõnd tema tegevust mingil moel kahtluse alla seatakse, solvub või vihastub ta koheselt. Sellise isiku näol on tavaliselt tegemist halva kaotajaga. Probleemide lahendamine lõppeb tihtilugu ähvarduste ning karjumisega.

Etteheitvad märkused

Seda kõike teeb kiuslik osapool kavalalt, osates suurepäraselt ära tunda teie tegelikku hingeseisundit. Ta leiab erakordse kiirusega konkreetse olukorra jaoks kõige sobilikumad trikid, et seeläbi saaks teid üha enam endale allutada. Tema taktika kohaselt peab teile jääma just nii palju vabadust, et te ei suudaks aru saada tema kontrolli tehnikatest. Selline partner oskab kindlustada, et suhtest põgenemise idee teile üldse pähe ei tuleks.

Nii saavad igapäevaseks nähtuseks elus kaaslase tehtud põlgust täis märkused teie pihta. Kindlasti juhib ta teie tähelepanu tegemata kodutöödele või siis lausa sunnib teid töid ära tegema. Nagu ka muude teie suunas salavavate märkuste korral, on tema lõplik eesmärk oma partneri enesehinnangu hävitamine – lõpuks hakkategi uskuma, et isegi elementaarsete koduste toimetustega enam korralikult hakkama ei saa. Kui teil on lapsed, peate kuulma halvustavaid repliike sellest, et olete halb lapsevanem. Lõputut kriitikat loobib ta ka teie välimuse pihta ja siinkohal ei loe isegi see, kui olete ka modelli nägu.

Kui teie arvates puudub partneri etteheidetes igasugune loogika, siis pole see tema jaoks üldse tähtis. Süüdistuste ning solvangute sisu pole tema jaoks oluline – tema eesmärk on teid hävitada. Näiteks püüab ta mustata kõike, mis teid motiveerib. Kui armastate lugeda, viskab ta teie lemmikraamatu prügikasti väites, et oligi vana ja kulunud ning sugugi mitte intelligentse sisuga.

Talle pole probleemiks teie igapäevaellu piirangute seadmine. Võimalik, et peate katkestama suhted oma sõprade ja sugulastega, kes talle ei meeldi. Loomulikult eeldab kiuslik osapool, et tema dikteerib teile kellaajad, kunas ning kellega võite kusagil käia. Pole välistatud, et ta ka kontrollib teid varjatult, peab teie käikude kohta päevikut, filmib ja lindistab salaja teie tegemisi.

Ühel päeval saate aru, et sellisele inimesele polegi võimalik mitte midagi selgitada, põhjendada või panna teda uskuma fakte. Tunnete, et enam ei jõua ning ei taha. Otsustate partnerist lahku kolida.

Nüüd algab uus lahing, sest tema missioon teid hävitada jätkub täiskäigul. Tõenäoliselt ei tee ta seda käraga. Vastupidi – ümbritsevatele inimestele püüab ta pigem näidata kui hooliv ning armastav pool tema teie suhtes oli ning kui õnnetu ta on, et seda kõike lõpetada soovite. Tema esimene samm on pingutada selle nimel, et lahkuminek teoks ei saaks. Kui ta tunneb, et pere kaotamise oht muutub konkreetseks, on ta isegi nõus tegema samme olukorra leevendamiseks. Talle on tähtis, et kõik näeksid, kui väga ta oma perekonna koos püsimise nimel pingutab.

Väljaspool kodu tahab ta end näidata hooliva armastava pereliikmena. Temast lahutada soovivat partnerit hakkab ta aga kaudselt ähvardama. Oma ähvardused sõnastab ta niivõrd ebaselgelt, et öeldut on võimalik mitmeti tõlgendada. Kiuslik ekspartner tahab teid asetada olukorda, kus te hakkaks end tundma ebakindlalt, mõistatades pidevalt, mida ta ühe või teise lausega öelda tahtis.

Nähes, et tema kaudsed vihjed ja ähvardused ei mõju, muutuvad need otsekoheseks. Näiteks ütleb ta, et kavatseb nüüd järgmised 15 aastat teie kiusamisele keskenduda. Räägib kõigile, kui halb inimene te tegelikult olete.

Kui asjad nii kaugele jõudnud, et lahkuminek on teoks saanud, jätkub temapoolne kius tihtilugu läbi laste hooldusõiguse teema. Näiteks püüab ta laste üleandmise hetkel alati mingisuguseid konflikte tekitada. Sellistel puhkudel on hea, kui kaasa võtta endale usaldusväärne isik, et vastaspool ei hakkaks trikke tegema või kui teebki, siis on tunnistaja olemas.

Sellist olukorda kindlasti keegi kannatama ei peaks. Pideva kiusu, ahistava jälitamise või korduvalt praeguse/endise elukaaslase provotseeritud konfliktide korral pöörduge julgelt ohvriabi, kohaliku omavalitsuse sotsiaaltöötaja, piirkonnapolitseiniku või kohest olukorra lahendamist nõudva situatsiooni puhul helistage häirekeskusesse (112).

ABI SAAMISEKS PÖÖRDUGE:

Ohvriabi kriisitelefon 116 006.
Vaimse tervise tugiliin 660 4500, iga päev kell 10-24 (tasuta teenus).
Vägivallast loobumise tugiliin 660 6077, E-R kell 10-16 (kehtib tavaline tariif).
Emotsionaalse toe liin 655 8088, avatud iga päev kell 19–7.

Elva valla piirkonnapolitseinikud

- Elva linnas: Jaana Toode, 5330 7120, jaana.toode@politsei.ee
- Puhja ja Rannu piirkonnas: Alik Säde, 5330 7118, alik.sade@politsei.ee
- Rõngu, Konguta, Rannu, Palupera piirkonnas: Tiit Treial, 533 07121, tiit.treial@politsei.ee

Elva valla sotsiaaltööspetsialistid

- Elva linnas ja Konguta piirkonnas: Elo Kasetalu, 523 9389, elo.kasetalu@elva.ee
- Rõngu piirkonnas: Ene Sõber, 513 9352, ene.sober@elva.ee
- Rannu piirkonnas: Sirje Erm, 525 3370, sirje.erm@elva.ee
- Elva linnas ja Palupera piirkonnas: Katrina Mets, 5381 6336, katrina.mets@elva.ee
- Puhja piirkonnas: Sirje Tali, 525 6212, sirje.tali@elva.ee

KOGUKOND

Rannu kiriku aknad vajavad restaureerimist

Mäletatavasti toimus 8. mail Teeme Ära! raames Rannu õigeusu kiriku päästeaktsioon. Selle käigus võeti alla ajahambast puretud torni aknad. Aga mis sai edasi?

AKENDE RESTAUREERIMISE TÖÖTUBA. Foto: Merlyn Karu

TIIT KUUSEMAA

Päästev idee oli projekti korras saada raha akende restaureerimise koolituseks, kus õppematerjalid nood samad kiriku aknad.

Kohaliku omaalgatuse programm ja Kultuuriministeerium andsidki toetuse ja koolitajad olid Viljandist Kerttu Küünarpuu ja Ergo Leilop. Huvilisi kogunes Puhjast, Rannust, Elvast ja Tartust, ühtekokku oli osalejaid 15.

Omandasime nippe, kuidas asendada akende kõdunenud detailid uutega, õppisime klaasilõikust, kittimist ja värvimist. Kõik osalejad (v.a. Maano ja Piibe Koemets) olid ses vallas täiesti algajad, mistõttu eduelamus oli peadpööritav. Senitundmatud mürisevad masinad ja kahtlased terariistad, mis esialgu pelutasid, osutusid väga tõhusateks abilisteks.

Tuli välja, et pea igaüks saaks akendele ja ustele kinkida uue elu. Asi ei ole ainult moes olevas taaskasutuses, vaid taipamises, kui väärtuslikud võivad olla ajaloolised ehitusdetailid pärandkultuuri mõttes. Loomulikult käis asja juurde talgusupp. *Ora et labora!* Palveta ja tööta! Päeva lõpus pidas palvuse isa Toomas Erikson. Sponsoritele aitäh!

Peale akende oleme jätkanud töödega Rannu ortodoksi kiriku juures: Andres Põldre on täiendavalt maha võtnud ohtlikke puid ja Daniel Kangur eemaldanud katuselt kasvavad puud ning teinud hädavajalikud plekitööd, viimast rahastas Elva vald. Täname toetajaid ja tegijaid!

Tööd on selle pühakoja juures veel palju teha, seda ikka õhinapõhiselt. Kui mõni lugeja soovib anda oma panuse eemalt, siis annetuse tegemiseks võib ühendust võtta Maano Koemetsa või Tiit Kuusemaaga. Tore on näha, et ühiselt jõul oleme päästnud ühe pärandkultuurile olulise hoone.

LÜHIDALT

KOGUPERE ADVENDIAJALE PÜHENDATUD MATKAD

Rõngu rahvamaja avab Elva valla advendiaja koostöös Kõduküla, Elva kultuur ja spordiga ning toimumas on neli vägevat advendimatka, igal pühapäeval algusega kell 10 Rõngu keskkooli esiselt platsilt.

Igal matkal toimub midagi põnevat, saab koguda kilomeetreid Elva miljonile, jagatakse auhindu ning pakutakse matka lõpetajatele midagi hääd ja kosutavat. Selge on see, et kes läbib neljast matkast vähemalt kolm ning on osaline ka meie viimasel lõpumatkal, sellel on suur võimalus saada endale varajane jõulukingitus.

Matkad toimuvad 28. novembril, 5., 12. ja 19. detsembril.

KODULUGU

Kes oli kodanik Kellamoff?

6. novembril 1983 lahkus taevalehte tegema Elva üks kõigi aegade andekamaid sulemehi ja šaržimeistreid Voldemar Rajalo.

Kui kellelgi meist õnnestuks sattuda ajamasinal aastasse 1934, poleks ta Rajalo-nimelist siin kusagilt leidnud. Kui aga oleks õnne olnud, trehvanuks ta Kulbilohus hoopis heleda lokkis peaga Kellamoffi Vollit, Vanasepa talu perepoega, kes nägi ilmavalgust 14. märtsil 1914.

Rajalost polnud kippu ega kõppu ka siis, kui 1932. aasta 1. novembril ilmus trükist Elva alevi oma leht „Elva Elu". Aatelise lehemehe Martin Luku, kaastoimetaja Theodor Tuule ja lugude vorpija Arvo Ojasalu kõrval oli lehe väljaandjaks ka Kellamoffi Volli, kes oli 18 aastat vana.

Tema nimede kaleidoskoop alles hakkas pseudonüümide abil tuure koguma. Näiteks piltide allakirjutajana oli Volli kaaslinlastele hoopis siiami kaksik Herold ja Vokk.

Ei tea, kas needsamad Herold ja Vokk lunisid kiitust, kui Voldemar hiljem lehetegemise algusaastaid meenutas ja märkis, et lugusid ja pilte teha polnud kõige keerulisem. Hoopis lehetiraaž vihma- ja lumesajus jalgrattaga Otepäält Elvasse toimetada olnud mõnikord suur tükk tegu. Tiraaži säilivuse mõttes.

Kellamoffi Elva eluperioodi on seoses lehetegemisega soojalt meenutanud keegi tema kolleeg: „Kellamoffi Volli Kulbilohust... kirjutas joone all ja joone peal, kuni leidis, et teda võlub Tartu liin".

Mõisted „joone all" ja „joone peal" vajaksid vast väikest kommentaari. Mingeid joonealuseid märkmeid Volli ei teinud. Lehepraktikas oli ja on kombeks nimetada joonealusteks kirjanduslike teoste ja muude mitteaktuaalsete materjalide avaldamist.

Ega Volli ei jätnud kaasaegseid ka sedalaadi töödest ilma. Tema sulest ilmus koguni lavateos – neljavaatuseline komöödia „Võim ja õigus". 1935. aasta paiku koliski Kellamoff elama Tartusse. Ja sai Rajaloks. Mees läks nimede eestistamise kampaaniaga õhinal kaasa.

Ajakirjanik Milvi Kapaun, tehes kokkuvõtte kaaslinlase loomingulisest tegevusest, kirjutas 2014. aasta 15. märtsi Elva Postipoisis, et Rajalo „oli ladusa sulejooksu ja hea kunstnikukäega ajakirjanik, kes kirjutas vesteid, jutustusi, novelle, humoreske ja neljavaatluselise komöödia „Võim ja õigus"... Lehe väljaandjana avaldas ta selles ka vesteid ning pseudonüümi Herold ja Vok nime all sarže."

Voldemar oli, nagu öeldakse, laia joonega mees. Milvi vahendas oma leheloos Elva Elu sekretäri Laine Kaupmehe kirjaridu Rajalost lehe ilmumise 5. aastapäeva puhul (1937): „....kirjutab suurtele lehtedele värskeid uudiseid ja peab tuliseid lõikus- ning teiste pühade kõnesid kõigis Tartumaa soppides."

Tartus oli mees mitme väljaande kirjanduslik kaastööline. Enamgi veel. Taaralinnas avastas Rajalo endas ka poliitiku soone. Ta sai seal Tartumaa põllumeeste seltsi liikmeks ja koguni poliitilise partei – Isamaaliidu Tartumaa osakonna abisekretäriks. Siinkohal peab märkima, et sel ajal polnud poliitikahuvilisel parteisid valida – Päts jättis poliitikaväljale ainult oma erakonna – sellesama Isamaaliidu.

Elva humoristi edasine elukäik sisaldas väga vähe huumorit. Ta juhtus olema üks nendest, keda suure sõja ajal mitte ainult ei mobiliseeritud, vaid tehti seda kaks korda järjest. Ehk mõlema sõdiva poole armeesse.

Leidus „patrioot", kes 1945. aastal Kloogale sattunud punaväelases äsjase teise mundri kandja ära tundis. Mees läks tribunali alla.

Talle määrati kümme aastat kinnipidamist Norilski vangilaagris ning viis aastat asumist. Laagris tehtav metsatöö tõi insuldi, mis jättis mehe lonkama. Pisut aga tehti seejärel elu kergemaks – pandi raamatupidajaks. Omal algatusel asutas Voldemar vangilaagris puhkpilliorkestri.

Pärast vabanemist aitas Elva kunagise ajakirjaniku elujärge seada tuntud ajaloolane, toona Tartu 2. keskkooli direktor Hillar Palamets. Voldemarist sai selle kooli majandusjuhataja. 1963. aastal lõpetas murdumatu mees veel ka töölisnoorte keskkooli. Elu viimased 20 aastat oli mees ikkagi keskharidusega isik ja koolimaja väärikas majandusjuht. Kuni pensionile jäämiseni 1979. aastal. Voldemar lõi kaasa ka Edasis, selle lehe satiirinurgas Herilane.

Ajaloolased ütlevad, et ajalugu kordub. Kuid spiraalina – kordus tuleb uues ajas. Voldemari tütre Tiiu Valkre sõnul (Elva Postipoiss, 15.03.2014) juhtus järgmine lugu.

Ajalehe Edasi kaastöölistest tehti kord ühispilt ja see riputati seinalehele. Keegi järjekordne valvas „patrioot" tõstis häiret – Voldemari sel pildil ära tundnud tegelane kaebas „kuhu vaja", et Edasis töötab vangis istunud mees.

Ja meest ei lastudki enam Edasile kaastööd teha.

Kalju Hook

Koduloo rubriigis kirjutab Kalju Hook Elva vallaga seotud inimestest, kohtadest ja sündmustest

KOGUKOND

Kui saabub maru, siis päästab varem tehtud varu

Elanikkonna kriisideks valmisoleku teema lööb viimastel aastatel laineid. Kriisid tabavad meid üksteise järel, kuid paraku jätab inimeste valmisolek neiks endiselt soovida.

PÄÄSTEAMET

Oktoobri lõpul Eestit räsinud esimene sügistorm näitas ilmekalt kui lihtsalt võib elektrita jääda üle 20 000 majapidamise. Teadagi polnud tegu just kõige tõsisema tormiga, kuid sellegipoolest pidid kümned tuhanded inimesed mõtlema, kuidas nad elektrita oma tavaelu jätkata saavad. „Elektrikatkestus ei tähenda vaid pimeduse võitu valguse üle, vaid paljudes kodudes kaob koos elektriga ka vesi, soojus ja toiduvalmistamise võimalus," sõnab ennetustöö osakonna ekspert Mikko Virkala. „Tänapäevamugavustega harjunud inimesed ei oska arvatagi, et elekter katkeb kauemaks kui tund või kaks, kuid tegelikkuses võib suuremate kahjustuste korral elektrita olla päevi või nädalaidki," selgitab Virkala.

Toidu varumisel kehtib lihtne reegel

Uuringud näitavad, et hädaolukordadeks on kõige vähem valmis, aga ka kõige rohkem haavatavad suurtes kortermajades elavad linlased. Kortermajades on paljud teenused tsentraalsed ja ulatusliku kriisi korral võivad korraga kaduda ära kõik eluks vajalikud mugavused. Juba mõnepäevane elektri-, keskkütte- või veevarustuse katkestus tekitab suurele osale Eesti elanikest probleeme kodu kütmisel ja toidu valmistamisel. „Elekter läinud, sulab üles külmkapp, mistõttu tuleb kiiresti riknevad toiduained tarbida esmajärjekorras," lausub Virkala. Järgmisena tuleb appi võtta juba enne hädaolukorda tekitatud toiduvaru. **„Toidu varumise osas kehtib lihtne reegel: varuda tasub koheselt söödavaid või kergesti valmistatavaid toiduaineid: pudrud, makaronid, müslibatoonid, pähklid, kuivatatud puuviljad, konservid, purgisupid jms,"** soovitab ennetusosakonna ekspert. Selleks aga, et makaroni ja putru ei peaks toorelt nautima, tuleb endale muretseda ka matkapriimused või gaasigrillid. „Kriisivaru ei tähenda kasti toiduainete ja muu esmatähtsaga sahvris või voodi all. Toiduained võiksid olla pidevas ringluses – kui üks kahest ostetud makaronipakist on oma tee lauale leidnud, siis tuleks see koheselt uuega asendada. Tänapäeva rikkalik konserveeritud toodete valik poodides lubab aga ka hädaolukorras teha kõhule pai ja hea fantaasialennu korral kokata või gurmeetoitu.

Vee varumine

„Vee varumisel peaks lähtuma teadmisest, et inimene vajab kolm liitrit vett päevas ehk 21 liitrit nädalas," sõnab Virkala. Keskmiselt kaks liitrit vett arvestatakse joomiseks ning kolmas liiter kulub toiduvalmistamisele. Hädaolukorras ei pruugi saada tanklast kütust ega apteegist ravimeid. Seetõttu soovitab päästeamet hoida oma kütusepaak alati vähemalt pooltäis ning hügieeni- ja esmaabivahendeid ning vajalikke retseptiravimeid vähemalt nädala jagu. Varudes tuleb meeles pidada ka oma pere kõige pisemaid ja koduloomi. „Läbi tuleb mõelda ka alternatiivsed sidevahendid ja valgusallikad. Kindlasti peaks kodus olema akudel töötav raadio, saamaks infot ja käitumisjuhiseid, taskulambid ning laetud akupangad," toob Virkala mõned näited.

Häda ei hüüa tulles, seega varusid tuleb süstemaatiliselt ja teadlikult üle vaadata ning neid täiendada. Kriisi korral võib abi jõuda inimesteni hiljem kui nad seda eeldavad ning seega on tähtis, et igaüks mõtleks enda ja oma pere jaoks läbi, kuidas saada hakkama siis, kui elutähtsad teenused peaksid katkema.

Konguta kool on teaduse populariseerimisega tegelev kool

1. septembrist 2020 kuni 30. oktoobrini 2021 tegeleti Konguta koolis kliimatarkuste uurimisega. Eesti Teadusagentuuri rahastatud projekti eesmärk on õpilastes huvi äratamine teadusmaailma vastu ja teadlase elukutse populariseerimine.

POSTERETTEKANNETE ESITLUS. Foto: erakogu

Konguta koolis on teadusliku mõtteviisi arendamisega tegeletud juba kümme aastat. Seekordse projektiga „Kliimatargaks!" sooviti tõsta laste tähelepanu kliimateadmiste ja keskkonna uurimisega tegelevatele teadlaste vastu.

Õpilased käisid ilmaprogrammidel Vapramäe-Vellavere-Vitipalu (VVV) sihtasutuses, osalesid õppekäikudel Meremuuseumis ja PROTO avastustehases. Lasteaialapsed kogusid teadmisi ilmast ja kliimast õppekäikudelt Tore talus, Kabli looduskeskuses, Jääajakeskuses ja VVV SA radadel.

Mais ja juunis toimus kuus traditsioonilist teaduskonverentsi, kus kokku esitleti kaaslastele 70 uurimis- ja loovtööd. Augustis 2021 toimunud kooli stardilaagris osaleti Urmas Tartese ja Tõravere observatooriumi töötubades. Septembris toimus kõikide õpilaste ja laste hulgas äärmiselt populaarne teaduse populariseerimise üritus „Teadlaste öökool 2021", kus olid omavahel ühendatud kliima- ja toidutema.

Kliimakonverentsil astusid kõik klassid üles posterettekannetega, kus võeti kokku töötubades ja laborites saadud teadmised ning avardati kaaslaste silmaringi. Konguta kool oli AHHAAA Teaduskeskuse koostööpartner teadlaste öö festivali korraldamisel.

Liina Tamm

LÜHIDALT

RIIK TOETAB KÕIKI TARBIJAID ELEKTRIARVETE TASUMISEL

Valitsus kinnitas elektrihinna tõusu tõttu välja töötatud toetuse põhimõtted, millega leevendatakse poole aasta vältel hinnatõusu mõju kõigile tarbijatele.

„Elektrihinna tõus puudutab paratamatult meid kõiki, nii kodutarbijaid kui ka ettevõtteid. Et järsult kasvanud elektriarved rahakotile ootamatult suureks koormaks ei osutuks, toetab riik olukorra leevendamiseks kõiki elektritarbijaid läbi võrguteenuse kulu osalise katmise," ütles majandus- ja taristuminister Taavi Aas.

Tarbijatele kompenseeritakse võrguteenuse tasust 50 protsenti ning soodustus kehtib oktoobrist märtsini tarbitud elektri kohta.

„Soodustuse saamiseks ei pea tarbijad ise omalt poolt midagi tegema ega kuskile pöörduma, oktoobrikuu elektriarve laekub teenusepakkujatelt kõigile juba poole väiksema võrguteenuse tasuga," selgitas minister Aas.

Jaotusvõrguettevõtjatele kompenseerib pool võrguteenuse tasudest SA Keskkonnainvesteeringute keskus. Riigieelarvest kulub selleks üle 88 miljoni euro.

Minister märkis, et praeguses globaalse energiakriisi olukorras pole hindade vähendamiseks väga häid kiireid lahendusi. „Eksperdid väidavad, et olukord peaks stabiliseeruma kevadel, seni saame tegeleda nii-öelda tulekahju kustutamisega. Pikemas perspektiivis peame selliste olukordade vältimiseks jätkama jõuliselt kohapealse taastuvenergia tootmise arendamisega, et tulevikus ei peaks enam kasutama kalleid fossiilseid kütuseid," ütles Aas.

Energiahindade tõusu mõjude leevendamiseks töötas Rahandusministeerium välja toetuse vähemkindlustatud leibkondadele elektri-, gaasi- ja kaugküttearvete tasumiseks.

KUULUTUSED

Ehitus-, remont- ja renoveerimistööd. Kõik vajalikud tööd kodule ilusa ilme loomiseks ühest kohast. Sisetööd, välitööd, abi- ja kõrvalhoonete ehitus. Tel 5672 6823, www.teenustööd.ee

Saeketaste ja -kettide teritus ja parandus. Höövliterade teritus. Tel 5198 4130

Kasumetsa küttekontor: erinevat sorti kvaliteetsed küttepuud veoga. Tel 529 2305, www.kasumetsa.ee

Müügil kuivad klotsid 60 liitristes võrkkottides. Hind 3 €/kott. Alates 30 kotist soodushind 2,75 € / kott. Vajadusel transport. Tarm AS, info ja tellimine telefonidel 507 2419, 734 9991

Ostan metsa- ja põllumaad. Tel 552 7322

Korvtõstuki teenused. Ohtlike puude lõikus, rennide puhastus, katuste samblapesu / akende pesu jne. www.tlo.ee, tel 5597 7007

Ohtlike puude langetamine ja hooldus. Okste, lehtede äravedu ja muud haljastusteenused. www.igihaljas.ee, tel 5650 1649

Müün mett, igal laup. ja pühap. kell 9–12ni Elvas Eha 4. Toon koju ka. Tel 5380 4859

Pottsepatööd, kaminad, ahjud, pliidid. Tel 5348 0240

Ostan kasvavat võsa – kraavid, põlluääred, sood, metsaalused, valgustus ja harvendusraie. Hea hind, väga kvaliteetne käsitöö. Tel 510 9827, tammepalk@gmail.com

Sae- ja höövelmaterjali müük Annikorus. www.balticloghouses.ee. Tel 5681 6905

Tammepalk Grupp OÜ ostab üraski kahjustusega ja lehtpuu metsa raieõigust, omanikule hea hind, 28-aastane kogemus, kvaliteetne loodussõbralik töö. Tammepalk@gmail.com, tel 510 9827

Elva E.P.T. AS otsib töölist Väike-Rakke külas asuvasse turbatootmistsehhi. Lisaks otsime traktorist-ekskavaatorijuhti. Tel 515 2586

Ohtlike puude raie ja hooldus. Tel 5686 6157

KÜLLU KAUBAD
ELVA KESK 15
Riided, jalatsid, tekstiil ja palju muud
AVATUD:
E-R 10.00-16.00 • L 10.00-14.00

Teavita infolehe kandeprobleemist

Elva valla leht peab jõudma kõikidesse Elva valla postkastidesse kahe tööpäeva jooksul pärast ilmumist. Elva vallas teostab kannet Omniva, Elva linna piirkonnas ExpressPost.

Palume probleemidest teavitada telefonil 730 9882 või infoleht@elva.ee

Elva Varahalduse OÜ võtab tööle

VÄLIHOOLDUS-TÖÖTAJA

kelle ülesandeks on kinnistute välise heakorra tagamine.

- Tööle asumise aeg: jaanuar 2022
- Töö asukoht: Elva linn
- Tööaeg: Osaline tööaeg (7–11)
- Isikuomadused: kohusetundlikkus, töökus, hea tervis

Kandideerimiseks saata CV (elulookirjeldus) e-aadressile varahaldus@elva.ee või postiga aadressile Kesk tn 21, Elva linn.

Lisainfo telefonil 512 5500

MEHHANISMIDE JUHI

kelle ülesanne on avaliku ruumi hooldustööde teostamine.

- Tööle asumise aeg: jaanuar 2022
- Töö asukoht: Elva vald
- Tööaeg: täistööaeg
- Isikuomadused: tasakaalukus, kohusetundlikkus, korrektsus
- Teadmised: B-kategooria, C või T- kategooria juhtimisõigus

Kandideerimiseks saata CV (elulookirjeldus) e-aadressile varahaldus@elva.ee või postiga aadressile Kesk tn 21, Elva linn.

Lisainfo telefonil 5333 0116

Jalutuskäigud raamatukoguhoidjaga

Kui sulle meeldib kõndida, soovid veeta tunnike mõnusas seltskonnas värskes õhus ja avastada Elvat, siis ootame sind neljapäeviti jalutuskäikudele.
Igal käigul on oma kindel siht ja rahulik tempo.
Riietus vastavalt ilmale. Novembri ilma me ette ei tea, aga lubame ennast üllatada ja olla valmis parimaks.

Jalutuskäigud algavad neljapäeviti kl 11.00
Elva raamatukogu eest ja aega varume u 1 tund.
Lähme vaatame, mida Elva meile pakub!

Lisainfo tel.: 7456755 või 53002054

"Ilma kõndimata ei jõua kuhugi, ei jõua mõtlemiseni, ei jõua tunneteni, ei jõua teise inimeseni, rääkimata raamatutest."
H. Krull

Ahjud , truubid , korstnad puhtaks!

Kutsu korstnapühkija!

Soodne hind, kvaliteetne töö
Akti väljastamine

FIE Indrek Tarum

Tel: 53 413 516

Avalda kuulutus

Kirjutage infoleht@elva.ee või helistage telefonil 730 9882. Reklaami suuruste ja hinnakirja kohta lugege lähemalt valla kodulehelt www.elva.ee/infoleht.

TEATED

Elva valla sündmuste kalender

Seoses koroonaviiruse levikuga võib sündmustekalendris tulla ette muudatusi, mis ei ole siin kajastatud. Palume kontrollida elvakultuur.ee lehelt, kas üritus toimub või mitte. Täname mõistva suhtumise eest!

KUUPÄEV	SÜNDMUS	ASUKOHT	PILETI HIND
26. november kell 19.15	Korvpall: Naiste I liiga, BC Elva CHK/Tartu Ülikool vs G4S Noorteliiga	Elva spordihoone	tasuta
27. november kell 11/13/15/17	Korvpall: POTIBET rahvaliiga Lõuna regioon	Elva spordihoone	tasuta
28. november kell 10	Advendimatkad: JÕULUVANADE & PÄKKAPIKKUDE ERI	Start Rõngu keskkooli juuest	tasuta
28. november kell 12	1. advendiküünla süütamine	Puhja kirik	tasuta
28. november kell 15	I advendi tähistamine	Elva keskväljak	tasuta
28. november kell 17	Advendiküünla süütamine ja jõulurahu väljakuulutamine	Rannu jõulukuuse all	tasuta
30. november kell 19.30	Korvpall: Eesti naiste karikamängude 1. poolfinaal	Elva spordihoone	tasuta
1. detsember kuni 31. jaanuar	Näitus „Kunstiühing Umbra“	Elva kultuurikeskus	tasuta
1. detsember kell 14	Lasteetendus „Lotte jõuluseiklus“	Elva kultuurikeskus	6 € / 7 €
2. detsember kell 19	Comedy Estonia sügistuur	Elva kultuurikeskus	13 € / 15 €
2. detsember kell 19	Jalmar Vabarna teise sooloalbumi „ID“ esitluskontsert	Konguta rahvamaja	5 € / 10 €
5. detsember kell 14	Eakate puhkeõhtu	Elva kultuurikeskus	5 €
5. detsember kell 15	II advendi tähistamine	Elva keskväljak	tasuta
6.-9. detsember kell 17-20	Jõulunädal (kohvik, erinevad töötoad/õpitoad, kontsert)	Rannu rahvamaja	tasuta
8. detsember kell 11	Päkapiku kolmapäev, vol. 1	Elva keskväljak	tasuta
8. detsember kell 18	Konguta segakoori ja kammerkoor A. Le Coq kontsert	Elva kultuurikeskus	tasuta
9. detsember kell 18	Elva muusikakooli kontsert	Elva kultuurikeskus	tasuta
10. detsember kell 19	Komöödiateater: „Nuta või naera“	Elva kultuurikeskus	18 € / 20 €
10. detsember kell 19	Salongiõhtu, külas on Anu Taul	LendTeater (Pikk 73, Elva)	15 € / 18 €
11. detsember kell 16.30	Korvpall: Naiste I liiga	Elva spordihoone	tasuta
12. detsemebr kell 14	55+ Jõulupidu	Rannu rahvamaja	tasuta
12. detsmeber kell 15	III advendi tähistamine, JÕULULAAT	Elva keskväljak	tasuta
14. detsember kell 19	Advendiajakontsert. Esinevad Liana Zeigo ja Ragnar Häide	Puhja seltsimaja	tasuta
15. detsember kell 11	Päkapiku kolmapäev, vol. 2	Elva keskväljak	tasuta
17. detsember kell 11	Lasteteater Reky: Nuusikhiirte jõulud	Elva kultuurikeskus	10 €
19. detsemeber kell 15	IV advendi tähistamine	Elva keskväljak	tasuta
19. detsember kell 18	Kogupere jõulupidu	Ulila suveaed	tasuta

LISAINFO ELVA.EE/KALENDER VÕI ELVA VALLA ÄPIST

Tervitame uusi ilmakodanikke!

Axel Ratt
sündis 21.10.2021

Karl Richard Keerd
sündis 25.10.2021

Gustav Sõukand
sündis 28.10.2021

Nora Rosenthal
sündis 29.10.2021

Brennan Treial
sündis 30.10.2021

Lisette Smirnov
sündis 30.10.2021

Enrico Klauzer
sündis 31.10.2021

Elva vald mälestab

Valli Piirsoo
18.04.1934-19.10.2021

Kadi Kõdar
01.03.1943-29.10.2021

Jaan Sillaväli
06.03.1945-30.10.2021

Kalmar Peterson
01.07.1958-30.10.2021

Lilia Rjabinina
13.04.1924-31.10.2021

Pille Abel
30.12.1949-01.11.2021

Eha Kommer
24.09.1941-02.11.2021

Elli Märtson
09.12.1933-03.11.2021

Mart Saag
25.06.1943-07.11.2021

Leida Muttik
16.12.1927-08.11.2021

Meie südamesse jääd Sa alatiselt meelde oma headuses.

Rahulikku und.

Pille Abel

Avaldame kaastunnet abikaasale ja tütartele.

Perekond Kollom ja Kaja Rosin

Leinakase vanikute jada
ja rukkilille sinav palistus,
jäävad saatma kustunud elurada,
millest nüüd on ainult mälestus.
/Ariane Lõhmus/

Priit Rubel

Mälestame ja tunneme kaasa lahkunu omastele.

Anne, Aarne, Kersti, Meelis ja Sigrid peredega

Liilia Rjabinina

Mälestame kauaaegset majanaabrit ja avaldame kaastunnet Anule perega.

Perekonnad
Dõrda, Ilves, Juhkam, Koort, Naur, Riisalu, Sildnik, Till ja Türk

Seal, kus sulgub eluraamat,
algab mälestuste tee...

Südamlik kaastunne Mallele, Alani, Taneli ja Kersti peredele kalli ema, vanaema ja vanavanaema

Leida Muttiku

kaotuse puhul.

Kauni, Meeta, Tamara, Ludmilla ja Oleg ning Tanel peredega

Elva valla leht

Väljaandja: Elva vallavalitsus • Toimetaja: Triinu Paas • Küljendus: Taivo Org • Trükk: AS Printall • Kojukanne: Omniva ja ExpressPost • Tiraaž: 6550 • Järgmine leht ilmub 20.12.2021 • Kaastöö esitamise soovist teatada 06.12.2021 kell 15